

آشنایی با چند سازمان بین‌المللی راهبری شرکتی

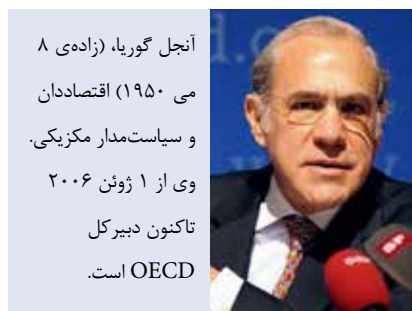
راهبری شرکتی حتی در کشورهای توسعه‌یافته‌تر نیز مفهومی نوپا است و چالش‌های گوناگونی را پیش‌رو دارد. از این رو، سازمان‌های پرشماری در گستره‌های ملی، منطقه‌ای، و جهانی برای تدوین، بهبود، و هم‌گرایی اصول، استانداردها، و به‌روش‌های راهبری شرکتی بنیان‌گذاشته شده‌اند. این سازمان‌ها از راه پژوهش، برگزاری همایش، انتشار مقاله، کتاب، رهنمود، استاندارد، و اصول برای رسیدن به اهداف خود تلاش می‌کنند. آشنایی با این سازمان‌ها و تولیدات ارزش‌مندشان که دست‌آورد پژوهش و تجربه‌ی گروهی پرشمار از افراد دانشگاهی و حرفه‌ای متخصص است، بی‌تردید در فرایند مقررات‌گذاری کشورمان می‌تواند نکات سودمندی را در بر داشته باشد.

ترجمه و تلخیص: محسن قاسمی

۱. سازمان هم‌کاری و توسعه‌ی اقتصادی (OECD)

این سازمان هر چند در ۲۰۱۱ پنجاه‌امین سالگرد بنیان‌گذاری خود را گرامی‌داشت، ولی ریشه‌ی آن در ویرانه‌های اروپای پس از جنگ جهانی دوم قرار دارد. بنیان‌گذاران این سازمان باور داشتند، برای خودداری از تکرار اشتباه پیشینیان خود، باید به جای تدابیر قهرآمیز، بنا را بر هم‌کاری گذارند. از این رو، در ۱۹۴۷ سازمان هم‌کاری اقتصادی اروپایی (OEEC) را بنیان نهادند تا برنامه‌ی مارشال را برای جبران خرابی‌های جنگ جهانی دوم اجرا کند. در پی کامیابی‌های آن سازمان اروپایی، کانادا و آمریکا نیز در ۱۹۶۰ به عضویت درآمدند، و پس از تجدیدساختار آن، در ۳۰ سپتامبر ۱۹۶۱ سازمان هم‌کاری و توسعه‌ی اقتصادی (OECD) به طور رسمی با مأموریتی جهانی بنیان نهاده شد. پس از عضویت ژاپن در ۱۹۶۴، کشورهای دیگر نیز یکی پس از دیگری به عضویت این سازمان درآمدند تا جایی که امروز ۳۴ کشور جهان (استرالیا، اتریش، بلژیک، کانادا، شیلی، چک، دانمارک، استونی، فنلاند، فرانسه، آلمان، یونان، رومانی، ایسلند، ایرلند، اسرائیل، ایتالیا، ژاپن، کره‌ی جنوبی، لوکزامبورگ، مکزیک، هلند، زلاندنو، نروژ، لهستان،

پرتغال، اسلواکی، اسلونی، اسپانیا، سوئد، سوئیس، ترکیه، انگلستان، و آمریکا) عضو این سازمان هستند.

اگر به تارنمای این سازمان و موضوعات زیر پوشش آن سر بزنید، زمینه‌های گوناگونی هم‌چون، کشاورزی، رشوه و فساد، اقتصاد، محیط زیست، تأمین مالی، بهداشت، بیمه و بازنشستگی، اقتصاد اینترنتی، راهبری عمومی، ... و راهبری شرکتی به چشم‌تان می‌خورد.

این سازمان متون ارزشمند پرشماری در زمینه‌ی راهبری شرکتی تولید کرده است. ولی بی‌تردید اثرگذارترین آن‌ها اصول راهبری شرکتی سازمان هم‌کاری و توسعه‌ی اقتصادی (۱۹۹۹)، بازنگری‌شده در (۲۰۰۴) است. بسیاری از صاحب‌نظران راهبری

شعار: سیاست‌های بهتر برای زندگی‌های بهتر
تأسیس: اولیه (به عنوان OEEC) ۱۶ آوریل ۱۹۴۸،
تجدید سازمان ۳۰ سپتامبر ۱۹۶۱
دفتر مرکزی: پاریس، فرانسه
تعداد اعضا: ۳۴ کشور
بودجه‌ی آخرین سال: ۳۴۲ میلیون یورو
دبیرکل: آنجل گوریا
تعداد کارکنان: ۲۵۰۰ نفر
انتشارات: ۲۵۰ عنوان جدید در هر سال
تارنما: www.oecd.org

شرکتی این اصول را معتبرترین منبع تدوین قوانین و مقررات راهبری شرکتی در جهان می‌داند. در واقع، بیش تر کشورها و قلمروهای حقوقی در تدوین قوانین و مقررات راهبری شرکتی خود اصول راهبری شرکتی سازمان هم‌کاری و توسعه‌ی اقتصادی را مبنای کار خود قرار می‌دهند.

۲. شبکه‌ی راهبری شرکتی بین‌المللی (ICGN)

تأسیس: ۲۹ مارس ۱۹۹۵ در واشینگتن دی‌سی
دفتر مرکزی: لندن، انگلستان
تعداد اعضا: ۵۰۰ سازمان از ۵۰ کشور
رئیس هیأت مدیره: کریستیانا وود
تارنما: www.icgn.org

شبکه‌ی راهبری شرکتی بین‌المللی یک سازمان عضویتی جهانی است. آرمان این سازمان ارتقای استانداردهای راهبری شرکتی در گستره‌ی جهانی است. در تارنمای این سازمان اعلام شده است سرمایه‌گذاران نهادی عضو آن، مدیریت منابعی نزدیک به ۱۸ تریلیون دلار را بر عهده دارند. این مبلغ، در واقع، بیانگر قدرت نفوذ این سازمان در جهان است. منشاء این سازمان به طرح‌های ضربتی هم‌گرایی راهبری شرکتی در آمریکای شمالی و اروپا در دهه‌ی ۱۹۸۰ برمی‌گردد. ایده‌ی بنیان‌گذاری این سازمان نخستین بار در مجمع شورای سرمایه‌گذاران نهادی (CII) در ۱۹۹۴ مطرح شد. سرانجام، در ۲۹ مارس ۱۹۹۵ در نخستین مجمع این سازمان به ریاست پروفسور ویلیام کریست کالپر در واشینگتن

دی‌سی این سازمان به‌طور رسمی بنیان نهاده شد. این سازمان هر سال، همایشی سالانه را در یکی از کشورهای جهان برگزار می‌کند. در این همایش‌ها صاحب‌نظران دانشگاهی و حرفه‌ای از کشورهای مختلف جهان گرد هم می‌آیند و تجارب خود را با دیگران به اشتراک می‌گذارند. همایش ۲۰۰۸ این سازمان در سئول کره‌ی جنوبی برگزار شد. آن هنگام با توجه به این که کارگروه راهبری شرکتی بورس اوراق بهادار تهران (به ریاست امیر پورپویان‌سب، دبیری این‌جانب، و

کریستیانا وود، رئیس هیأت مدیره‌ی ICGN دارای بیش از ۳۰ سال تجربه در مؤسسات سرمایه‌گذاری بازار سرمایه

داشته‌اند و در پیشرفت‌های قابل توجه یک یا چند قلمروی حقوقی سهیم بوده‌اند جوایزی را اهدا می‌کند. نامزدهای دریافت این جوایز توسط اعضا معرفی و افراد برگزیده از سوی کارگروه جوایز به هیأت مدیره اعلام می‌شوند. آیین اهدای این جوایز در همایش برگزار می‌شود. نام این افراد نیز در تارنمای این سازمان درج می‌شود. برندگان جوایز سال ۲۰۱۱ عبارت بودند از:

۱. کولت نویل، عضو مجمع راهبری شرکتی اروپایی و عضو هیأت مدیره‌ی سهام‌داران اروپایی، از فرانسه؛
۲. پروفسور لوسین بیبکوک، از دانشکده‌ی حقوق دانشگاه هاروارد، از آمریکا؛ و
۳. دکتر استفن دیویس، عضو هیأت مدیره‌ی مرکز راهبری شرکتی و عملکرد دانشکده‌ی مدیریت دانشگاه ییل، از آمریکا.

۳. مجمع راهبری شرکتی جهانی (GCGF)

تأسیس: ۱۹۹۹
دفتر مرکزی: واشینگتن دی‌سی، آمریکا
رئیس: فیلیپ آرمسترانگ
تارنما: www.gcgf.org

این سازمان در ۱۹۹۹ پس از بحران‌های مالی آسیا و روسیه در اواخر دهه‌ی ۱۹۹۰، با هم‌کاری سازمان هم‌کاری و توسعه‌ی اقتصادی (OECD) و بانک جهانی تأسیس شد. هدف این سازمان ترویج طرح‌های ضربتی برای تدوین استانداردها و روش‌های عملی راهبری شرکتی در کشورهای توسعه‌یافته و بازارهای نوپدید جهان بر مبنای

عضویت یحیی حساس یگانه، بیثا مشایخی، و مهسا رهبری) تدوین پیش‌نویس دستورالعمل راهبری شرکتی برای ناشران پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران را در دستور کار خود داشت، نگارنده به همراه دو نفر از کارشناسان بورس در این همایش شرکت کردیم و در یکی از کارگاه‌های آن تلاش‌های کشورمان برای تدوین مقررات راهبری شرکتی را تشریح کردیم.

این سازمان گزارش‌ها، مقالات، و متون ارزش‌مندی را تولید و منتشر کرده است که از جمله‌ی منابع مرجع آن می‌توان به اصول راهبری شرکتی جهانی (بازنگری شده ۲۰۰۹)، رهنمود به‌روش‌ها، رهنمودها و روش‌های پرداخت پاداش به اعضای غیراجرایی هیأت مدیره، بیانیه و رهنمود روش‌های ضدفساد مالی (۲۰۰۹)، بیانیه و رهنمود گزارشگری غیرمالی (۲۰۰۸)، بیانیه‌ی اصول مسئولیت‌های سهام‌داران نهادی (۲۰۰۷) نام برد.

این سازمان، از ۲۰۰۱، هر سال به اشخاصی که موفقیت‌هایی استثنایی در زمینه‌ی راهبری شرکتی

۵. مجمع راهبری شرکتی اروپایی (ESGF)

تأسیس: ۱۵ اکتبر ۲۰۰۴

دفتر مرکزی: بروکسل، بلژیک

تارنما: ec.europa.eu/internal-market/company/ecgforum

در برنامه‌ی اجرایی ۲۰۰۳ کمیسیون اروپایی برای نوین‌سازی قانون شرکت‌ها و بهبود راهبری شرکتی در اتحادیه‌ی اروپا، و هماهنگ‌سازی و هم‌گرایی قوانین ملی، برگزاری گردهم‌آیی‌های سطح بالا و منظم در قالب مجمع راهبری شرکتی اروپایی به عنوان یک اولویت در نظر گرفته شد.

کمیسیون اروپایی مقرر کرد این مجمع دو یاسه بادر هر سال به ریاست این کمیسیون گردهم‌آیی‌هایی را با حضور نمایندگان کشورهای عضو، قانون‌گذاران اروپایی (از جمله CESR)، ناشران اوراق بهادار، سرمایه‌گذاران، دیگر مشارکت‌کنندگان بازار، و دانشگاهیان برگزار کند. مجمع راهبری شرکتی اروپایی نخستین بار در پایان ۲۰۰۴ تشکیل شد و نخستین گردهم‌آیی خود را در ژانویه‌ی ۲۰۰۵ برگزار کرد.

از جمله منابع ارزشمند منتشرشده توسط کمیسیون اروپایی در ارتباط با راهبری شرکتی می‌توان از چارچوب راهبری شرکتی، و راهبری شرکتی در مؤسسات مالی نام برد. برای آگاهی بیش‌تر در این

ارتباط به نشانی زیر سر بزنید:

http://ec.europa.eu/internal_market/company/ecgforum/index_en.htm

منابع:

۱. تارنمای این سازمان‌ها.
۲. تارنمای دانش‌نامه‌ی ویکی‌پدیا.

این سازمان یک انجمن غیرانتفاعی بین‌المللی است و محفلی را برای گفت‌وگو و برخورد آراء بین دانشگاهیان، قانون‌گذاران، و افراد حرفه‌ای با تمرکز بر موضوعات اصلی راهبری شرکتی فراهم کرده است، تا در نتیجه‌ی این اقدامات، به‌روش‌های راهبری شرکتی ترویج شوند. این سازمان در تلاش برای دستیابی به هدف بهبود راهبری شرکتی به عنوان نقطه‌ی کانونی کار دانشگاهیان در ارتباط با راهبری شرکتی در اروپا و جاهای دیگر عمل می‌کند و مشوق تعامل بین علوم گوناگونی هم‌چون اقتصاد، حقوق، مالی، و مدیریت است.

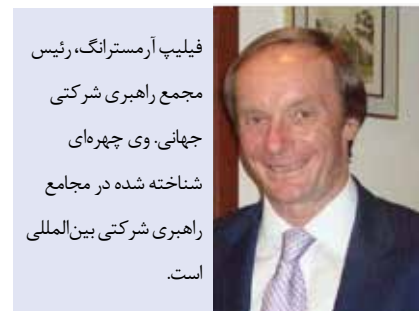
این سازمان مقالات سودمندی را با عنوان مجموعه‌ی مقالات کاری در دو زمینه‌ی کلی قانون، و مالی منتشر می‌کند. به منظور تشویق مؤلفان این مجموعه مقالات، هر سال به مقاله‌ی برگزیده‌ی هر یک از این دو زمینه (قانون و مالی) که در این مجموعه منتشر شده‌اند و سهم برجسته‌ای در توسعه‌ی دانش راهبری شرکتی در اروپا داشته‌اند مبلغ ۵۰۰۰ یورو جایزه‌ی نقدی (به هر مقاله) از سوی دو پشتیبان مالی (استندرد لایف اینوستمنت برای مقاله‌ی برگزیده‌ی مالی، و آلن اند اوری برای مقاله‌ی برگزیده‌ی قانون) پرداخت می‌شود.

ادی وایمیریش، رئیس هیأت مدیره‌ی جامعه‌ی راهبری شرکتی اروپایی (ecgi) و از سرشناس‌ترین افراد بازارهای سرمایه‌ی اروپا

است. وی پیشینه‌ی ریاست کارگروه قانون‌گذاران اوراق بهادار اروپا (CESR)، و ریاست کارگروه منطقه‌ی اروپایی سازمان بین‌المللی کمیسیون‌های اوراق بهادار (IOSCO)، و کارگروه اجرایی و فنی آن را در کارنامه‌ی خود دارد.

اصول راهبری شرکتی سازمان هم‌کاری و توسعه‌ی اقتصادی است. اقدامات این سازمان در سه گام

فیلیپ آرمسترانگ، رئیس مجمع راهبری شرکتی جهانی. وی چهره‌ای شناخته شده در مجامع راهبری شرکتی بین‌المللی است.

طراحی شده است:

۱. گام نخست (۲۰۰۲-۱۹۹۹): تمرکز بر پشتیبانی گفت‌وگو بین بخش‌های عمومی و خصوصی در سراسر جهان و هم‌کاری تنگاتنگ با سازمان هم‌کاری و توسعه‌ی اقتصادی که به تولید مقالات گوناگونی درباره‌ی موضوعات اصلی اصلاح راهبری شرکتی منجر شد.
۲. گام دوم (۲۰۱۰-۲۰۰۳): تمرکز بر موضوعات پیاده‌سازی و فنی.
۳. گام سوم (۲۰۱۵-۲۰۱۱): تقویت پایگاه مدیریت دانش جهانی سازمان

۴. جامعه‌ی راهبری شرکتی اروپایی (ECGI)

تأسیس: ۲۰۰۲

دفتر مرکزی: بروکسل، بلژیک

رئیس هیأت مدیره: ادی وایمیریش

مدیرعامل: مارکو بچت

تارنما: www.ecgi.org